

Szerb Köztársaság

OKTATÁSI, TUDOMÁNYÜGYI ÉS TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM
OKTATÁSI ÉS NEVELÉSI MINŐSÉGELLENŐRZŐ INTÉZET
VAJDASÁGI PEDAGÓGIAI INTÉZET

TESZT

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOMBÓL

a 2015/2016-os tanévben

UTASÍTÁSOK

- A teszt **20** feladatot tartalmaz, a megoldásra szánt idő **120** perc.
- Figyelmesen olvass el minden feladatot, értelmezd őket, majd gondolkodj el a felkínált megoldáson (bekeretezés, összekötés, aláhúzás, kiegészítés és egyéb)!
- Írj olvashatóan, ügyelve arra, hogy válaszaid érthetőek legyenek, nyelvtani és helyesírási szempontból pedig pontosak!
- Azokban a feladatokban, amelyekben hozzáírnod, kiegészítened kell a megadott szöveget, ne használj rövidítéseket, hanem a kért fogalom teljes nevét írd ki (pl. fn. helyett főnév, hH helyett helyhatározó stb.).
- A tesztet golyóstollal kell kitöltened (csak a kidolgozásnál használhatsz ceruzát és törlőgumit).
- A golyóstollal leírt válaszokat már nem szabad javítanod vagy áthúznod.
- A feladat jobb oldalán található négyzetbe ne írd semmit! Ide írják majd a feladat átnézői a pontszámot. Erre és az utolsó oldalra se írd!
- Amennyiben a feladatokkal előbb végzel, csendben hagyd el a termet, hogy ne zavarj másokat!

Sok sikert a munkához!

* Тестове, као ни делове тестова, није дозвољено умножавати нити јавно објављивати без претходне сагласности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

1. Figyelmesen olvasd el a szöveget!

A drinápolyi országút csakolyan poros, kerékvágásos országút, akár a gyöngyösi, akár a debreceni. Hanem ha az a sok könny, amely arra az útra lecsöppent, valami gyönggyé változna, de sok volna a világon abból a gyöngyből! S neveznék talán magyar gyöngynek! A városok végén álló vendégfogadó egy-egy kis Babel. A világ mindenféle nyelvén lehet benne beszélni. De hogy meg is értik-e egymást, az már más kérdés. S főképpen azt nem értik meg, mikor egy-egy úri élethez szokott ember különszobát, tiszta ágyat s más efféle különlegességeket kíván.

A fogadó, vagyis amint ott mondják: karavánszeráj, egyforma a Kelet minden helységében. Nagy, ólmos tetejű épület; az udvarát embernyi magas kőfal keríti. (...)

A karavánszeráj udvarán mindenféle nép sokadozik. Török, bolgár, szerb, albán, görög és oláh; asszonyok, gyerekek, kereskedők és katonák, mind zajos kevergésben. Az az egy országút olyan, mint a Duna: minden abba ömlik. Nem csoda hát, hogy a karavánszerájok minden este és minden reggel a bábeli nyüzsgést és nyelvkavarodást ábrázolják.

(Gárdonyi Géza: *Egri csillagok*)

1. Drinápolyban hogyan nevezik a **fogadót**?

2. Írd a vonalra, hogy milyen nemzetiségű népek fordulnak meg a karavánszeráj udvarán!

2. Figyelmesen olvasd el a szöveget!

A pusztai tölgyesek lepkevilága még mindig változatos összetételű, a korábbi földtörténeti korok emlékét idéző fajok lelőhelyei. Ilyen helyen él a legnagyobb méretű, őshonos lepkefajunk, a *nagy pávaszem*. Szárnyának a fesztávolsága elérheti a 15 centimétert.

A *lepkék* (Lepidoptera) rendjébe, közelebbről a *pávaszemes lepkék* (Attacidae) családjába tartozó faj külleme elárulja, hogy rejtőzködő életmódú. Hamvas barnás szürke alapszínű szárnyát sötétebb barna rajzolatok és feltűnő, színes szemfoltok – pávaszemek – díszítik. Teste zömök, gyapjas szőrű, a szárnyai szélesek és nagyok. Az első pár szárny alakja háromszögletű, sötét vonalakkal határolt világos harántsávja erősen zezugos lefutású, megközelítően átlósan szeli át a szárnyak felületét. A nőtény csápja vékony, fésűs, a hímé ellenben két oldalon tollasan elágazó. A lepke májusban rajzik, repülését az időjárási viszonyok nagyban befolyásolják. J. H. Fabre etológiai vizsgálatai során kiderült, hogy a nőtény illatanyagokat bocsát ki, s ennek nyomán, kedvező széljárás esetén, a hímek akár több kilométerről is rátalálnak párjukra. Lepkénk közeli rokonával, a *kis pávaszemm* szemben csak éjszaka veszi birtokba a levegőt, s éjfél körül a fényen is megjelenik. A pávaszemek riasztó hatása éjszaka nem érvényesülhet, így előfordul, hogy denevérekkel ütközve beszakadnak a szárnyaik.

(*Természtűvár*, 55. évf. 4.)

Húzd alá a megállapításokban szereplő hibás tényeket!

A lepkék családjába tartozó nagy pávaszem életmódja rejtőzködő.

A nőtény csápja két oldalon tollasan elágazó.

A kis pávaszem csak éjszaka veszi birtokba a levegőt, sőt éjfél körül a fényen is megjelenik.

3. Olvasd el a szöveget, és oldd meg a feladatokat!

A harmadik képen egy jéghegy fúrja bele fejét a sarkvidéki éjszaka sötétjébe. Az északi fény sugarai sorakoznak szorosan egymás mellett, mint megannyi lándzsa, a láthatár alján. Elöl a képen, minden egyebet háttérbe szorítva, egy fej, egy óriási fej támaszkodik a jéghegy oldalához. Két kis kéz kulcsolódik egybe a homlokon, és fekete fátyollal takarja el az arc többi részét. Nem látszik egyéb az arcból, mint a hófehér, vértelen homlok s a kétségbeeséstől megüvesedett, üres tekintetű szempár. A halántékot burkoló, felhőszerűen könnyű fekete fátyol fölött fehéren izzó abroncs vörösen szikrázó ékkövekkel kirakva. Ez a fehéren izzó félhold királyi koronához hasonlatos, s amit koronáz, forma, melynek formája nincs.

- Boldog volt maga akkor, amikor ezeket a képeket festette? – kérdezte egyszerre Mr. Rocheseter.
- Ha belemerülhettem a munkába, mindig boldog voltam, uram. Rajzolni és festeni mindig nagyon szerettem. Más örömöm nem is igen volt az életben.
- Ezzel nem sokat mond. Amennyire látom, nagyon egyhangú életet élt. De amikor festett a művészet álmvilágában járt. Mondja, hány órát dolgozott naponta?
- Minthogy a szünidőben nem volt más dolgom, reggeltől délig és déltől estig egyebet sem csináltam. A hosszú nyári napokat alaposan kihasználtam.
- És meg volt elégedve önmagával, amikor egy-egy kép elkészült?
- Ó, dehogy. Mindig azt kellett látnom, milyen nagy a különbség az elképzelés és a megvalósítás között. Elképzeltem valamit, és aztán képtelen voltam megvalósítani.

1. Mely stílusréteghez sorolható be a fenti szöveg?

- a) szépirodalmi
- b) tudományos
- c) publicisztikai

2. Húzd alá, mi minden látható a szövegben bemutatott (harmadik) képen?

jéghegy, tengeralattjáró, egy óriási fej, fekete fátyol, álom

4. Karikázd be a helyes mondat előtti betűt!

- a) Anyukám idősebb a szomszéd nénitől.
- b) Anyukám idősebb a szomszéd néninél.

5. A következő mondatot írd le helyesen!

A repülőtéren alkalmazot zoli későestig dolgozott a javításokon!

6. 1.Egészítsd ki az alábbi szavakat **ly**-nal vagy **j**-vel!

ragá__os, moso__og, muszá__, gó__a

2.Mely helyesírási alapelv szerint írjuk az **ly**-os szavakat?

7. Jelöld függőleges vonallal minden lehetséges helyen a szótaghatárokat a versrészletben!

„szomorú, lassú ének,
hát nézz hülyének.Tisztára mosott mondatok,
hiány, hiány. Az ember túlbeszél, vakog,
csomó a lénián. Szemében nyugtalan legyek
keringenek. A tenger, a tenger lusta ponyva,
részakadt a lakodalmásokra...”

(Parti Nagy Lajos: *Szomorú, lassú ének*)

8. Az alábbi szövegben aláhúzással jelöld az összetett szavakat! (Az első szót, valamint a végén megjelölt szerzőt és címet nem kell jelölni!)

„Lásátemikántáre.
Ennyit tudok olaszul, de ezt nagyon régen tanultam meg, huszonegy évvel ezelőtt, ha pontos akarok lenni, s miért ne akarnék. Toto Cotugno énekelte, rekedtes volt a hangja. De lehet, hogy nem ő volt, viszont a szövegrészlet pontosan így hangzott.”

„Minden jó, ha a vége jó. Csakhogy minden jó, de vége semminek sem jó, csak a semmi vége jó, a vég java semmi, és semmi jó a vég.”

(Lovas Ildikó: *Spanyol menyasszony*)

9. Bizonytalan vagy az **izeg-mozog** szó helyesírásában? Karikázd be, hogy A magyar helyesírás szabályai hányadik oldalán találod meg a választ!

A szóismétlések írása.....42

A mellérendelő szókapcsolatok és összetételek,
valamint az ikerszók írása.....43

Az alárendelő szókapcsolatok és összetételek írása.....45

Egyéb típusú szókapcsolatok és összetételek.....51

10. Írd a felsorolások utáni vonalakra a szavakban felismert hangtani változás megnevezését!

a) metszi, adja, restség _____

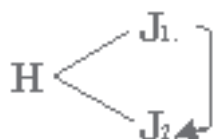
b) dobsz, fogta, mosdat _____

c) házzal, öccse, kézzel _____

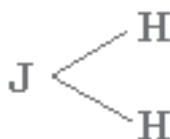
11. Hangalak és jelentésbeli kapcsolatuk alapján írd a képletek alatti vonalra a meghatározásokat:

egyjelentésű szó, azonos alakú szó, többjelentésű szó, rokon értelmű szó.

a)

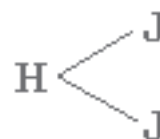
b)

c)

d)

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

12. Kösd össze a magyar nyelv különböző rétegeit a megfelelő példaszavakkal a megadott minta alapján!

a) köznyelv

1) szivárványhártya-temető, könyökkanyar

b) irodalmi réteg

2) ciki, héka, lelécel

c) tájszavak

3) árfolyamérték, mozgóátlagok, kincstárjegy

d) szakszókészlet

4) ház, újság, asztal

e) zsargon

5) csalán-csolán, pampuska-fánk

13. Írj példamondatot a következő szavakkal úgy, hogy különböző szófajúak legyenek a mondatban!

a) hasad: _____

hasad: _____

b) ősz: _____

ősz: _____

14. Írd a mondatok utáni vonalra az összetett mondat megfelelő típusa előtti betűt!

a) kapcsolatos b) választó c) ellentétes d) következtető e) magyarázó

1. Voltam iskolában, de nem maradtunk sokáig. _____

2. Kisütött a nap, ezért a kedvem is fényesebb. _____

3. Vagy szeretlek, vagy nem. _____

4. Virágoztak a fák, és daloltak a madarak. _____

5. Nem voltam edzésen, hiszen ünnepnap volt. _____

15. Kösd össze a szerzőt a művével! Válogass a megadott címek közül!

Nagy László

Tűz
Születésnapomra
Egy szenvedély margójára

Örkény István

Pompásan buszozunk!
Hírek és álhírek
A rossz tanuló felel

16. Figyelmesen olvasd el a szövegeket!

<p>Esik eső, szép csendesen csepereg, Rózsa Sándor a kocsmába kesereg. Ki-kinyitja a kocsmának ablakát, Úgy hallgassa az eső zuhogását.</p> <p>Kocsmárosné bort ide az asztalra, Legszebb lányát állítsa ki sztrázsába! Édesanyám, én sztrázsába nem állok, Amott jönnek a szuronyos zsandárok!</p> <p>Rózsa Sándor ezt nem vette tréfára, Felugrott a bársonyszőrű lovára. Úgy vágatott a bakonyi erdőbe, Lova lába megbotlott egy gyökérbe.</p> <p>Rózsa Sándor leesett a lováról, Úgy fogták el a betyárt az útjáról. Elfogták és feltették egy szekérre, Úgy vitték a nagyszebeni börtönbe.</p>	<p>Este van, este van: kiki nyugalomba! Feketén bólingat az eperfa lombja, Zúg az éji bogár, nekimegy a falnak, Nagyot koppan akkor, azután elhallgat. Mintha lába kelne valamennyi rögnek, Lomha földi békák szanaszét görögnek, Csapong a denevér az ereszt sodorván, Rikoltoz a bagoly csonka, régi tornyán.</p> <p>Udvaron fehérlik szőre egy tehénnek: A gazdasszony épen az imént fejé meg; Csendesen kérődzik, igen jámbor fajta, Pedig éhes borja nagyokat dőf rajta. Ballag egy cica is – bogarászni restel – Óvakodva lépked hosszan elnyult testtel, Meg-megáll, körülnéz: most kapja, hirtelen Egy iramodással a pitvarba terem.</p> <p>Nyitva áll az ajtó; a tüzelő fénye Oly hivogatólag süt ki a sövényre. Ajtó előtt hasal egy kiszolgált kutya, Küszöbre a lábát, erre állát nyújtja. Benn a háziasszony elszűri a tejet, Kérő kis fiának enged inni egyet; Aztán elvegyűl a gyermektársaságba, Mint csillagok közé nyájas hold világa.</p>
1.	2.

Húzd alá a **helyes** megállapítást!

Az **1.** számú szöveg: NÉPKÖLTÉSZETI – MŰKÖLTÉSZETI alkotás.

A **2.** számú szöveg: NÉPKÖLTÉSZETI – MŰKÖLTÉSZETI alkotás.

17. Olvasd el figyelmesen a szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Egymásra néz a sok vitéz,
A vendég velsz urak;
Orcáikon, mint félelem,
Sápadt el a harag.

Szó bennszakad, hang fennakad,
Lehellet megszegik. -
Ajtó megől fehér galamb,
Ősz bárd emelkedik.

(Arany János: *A walesi bárdok*)

a) Mi a kiemelt stíluseszköz neve a balladában? _____

b) Mit jelent a bárd szó? _____

18. Figyelmesen olvasd el a műfaji jellemzőket! Karikázd be a kakukktojást!

1. bánatos, szomorkás hangvétel,
2. lemondás, belenyugvás,
3. episztola,
4. eszmény és valóság összeütközése.

19. Olvasd el figyelmesen a verset, majd válaszolj a kérdésre!**Vojtina-redivivus**

Győzz meg, hogy ami látszik, az való:

Akkor neved költő lesz, nem csaló

(Arany János)

A költő sose lódit:

az igazat mondd, nem csak a valódit

(József Attila)

Az írás **tükör**.

Belenézel, néz vissza egy ökör,

Vagy néz vissza esetleg egy bika,

Ama legszebb bikák legszebbike,

S hogy tele, vagy ürességgel tele,

Kiderül majd, csak jól bámulj bele:

Való világ... éggel a tetején,

És benne én,

Aki nagyjából, mégis, úgy hiszem,

Inkább nem is menne bele ilyen

AJ és JA közötti hiába-

Valóság/igazság polémiákba.

Lódit/valódit vagy való/csaló,

Mindez csak tiszta költészet vala.

(Kukorelly Endre)

Mi a kiemelt stíluseszköz, **szókép** neve a versben? _____

20. Olvasd el az alábbi „rendhagyó” verset, és válaszolj a kérdésre!

L. Simon László

TÉTOVA ÓDA

*semmi
semmiség
semmi sincs
csak annyi csak annyi
de nem érek én annyit
bár izgat izgató
még a szó a szó is
illatos
és ha nem nem merem nem teszem bár holnap elkezdem el kell
kezdenem
újra újra kell versemet kezdenem
de semmi sem
semmi sincs
semmi sincs belőlem
csont maradt
csont lettem
lehettem*

1. Írj két dolgot, amiben ez a vers eltér a hagyományos költeményektől!

2. A cím mely általad ismert művet idézi meg? Írd a vonalra a szerzőjének a nevét!

A magyar nyelv és irodalom teszt eredményei

Megjegyzés: A tanulók NE töltsék ki ezt az oldalt!

A teszt össz pontszáma

(0-tól 20-ig)

--	--	--	--

Bizottság:

- _____
- _____
- _____

Ellenőrizte:

- _____

A feladatok pontszámai

A feladat sorszáma	Kitöltetlen	0 pont	0,5 pont	1 pont
1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐
15.	☐	☐	☐	☐
16.	☐	☐	☐	☐
17.	☐	☐	☐	☐
18.	☐	☐	☐	☐
19.	☐	☐	☐	☐
20.	☐	☐	☐	☐

A megfelelő helyre ✕ jel kerül!

Iskola	
Helység	
A tanuló vezeték- és utóneve	